

Prezentujemy Państwu najnowszy tom czasopisma „Barok. Historia – Literatura – Sztuka”. Wiodącą ideą zawartych w numerze tekstów było upamiętnienie Ś.P. Profesora Juliusza Chrościckiego – wieloletniego Redaktora naszego periodyku, a zarazem wybitnego badacza sztuki i kultury nowożytnej. Artykuły przygotowali zarówno historycy sztuki, którzy dobrze znali Badacza, jak też naukowcy podejmujący zbliżone tematy i często sięgający do Jego dorobku. Zgromadzone prace dotyczą przede wszystkim twórczości artystycznej XVII i XVIII wieku, ideologii i ikonografii władzy oraz mecenatu architektonicznego w dawnej Rzeczypospolitej.

Tom otwiera tekst pióra Tadeusza Bernatowicza, prezentujący życie i aktywność zawodową Ś.P. Profesora Juliusza Chrościckiego. Ryszard Szmydki w swoim artykule przybliżył aktywność brukselskich artystów – twórców tapiserii, którzy realizowali zamówienia króla Zygmunta Augusta. Ciekawym epizodem w twórczości architekta Vincenza Scamozziego było przygotowanie projektu rezydencji Krzysztofa Zbaraskiego. Kontaktom artystycznym zleceniodawcy budowy *palazzo in fortezza* w Zbarażu z Italią przyjrzał się Tadeusz Bernatowicz. Z kolei Ewa Kociszewska swój tekst poświęciła obchodom zaślubin Władysława IV z Marią Gonzagą. Z tej okazji w Mantui zorganizowano widowisko sławiące ród, z którego wywodziła się polska królowa. W pracy Piotra Gryglewskiego analizie poddany został nieco zapomniany pomnik ze wsi Chojny pod Łodzią – siedemnastowieczna, zwieńczona krzyżem kolumna. Ciekawym wątkiem związanym z ideologią władzy było znaczenie przypisywane poszczególnym insygniom polskich królów. Problematykę tę podjął Jacek Żukowski, omawiający moskiewskie korony Wazów. Alina Barczyk opisała mecenat architektoniczny kanclerza Jerzego Ossolińskiego, zwracając uwagę na motywy zaczerpnięte z budownictwa włoskiego. Tematem rozważań naukowych Anny S. Czyż stały się portrety przedstawicieli rodziny Paców zidentyfikowane w zbiorach muzealnych Warszawy i Smoleńska. Ikonografię św. Feliksa de Valois przybliżył w hiszpańskojęzycznej rozprawie Andrzej Witko. Z kolei Zbigniew Bania scharakteryzował stan założenia pałacowo-ogrodowego w Wiśniczu na przełomie XVII i XVIII wieku. Jego tekst dopełniły aneksy źródłowe w formie inwentarzy analizowanego kompleksu rezydencjonalnego. Małgorzata Durbas zapoznała czytelników z mecenatem architektonicznym króla Stanisława Leszczyńskiego, ukazanym na przykładzie Palatynatu Zweibrücken. Tematykę funeralną podjęto natomiast w pracy Ireny Rolskiej. Badaczka poddała analizie jeden z nielicznych zachowanych katafalków z XIX wieku – klasycystyczny obiekt z kościoła w Żelechowie. Dział artykułów zamyka praca Agnieszki Bender, prezentującej twórczość i oddziaływanie dzieł François Bouchera.

W tomie nie mogło zabraknąć działu recenzji. Książkę Bożeny Popiołek, przybliżającą między innymi kobiecie mecenat artystyczny w XVIII stuleciu, omówiła Alina Barczyk. Z kolei monografię pióra Anny Sobeckiej, analizującej

problematykę martwych natur i kolekcjonerstwa w nowożytnym Gdańsku, scharakteryzowała Karolina Nowakowska.

W dalszej partii numeru zamieszczone zostały trzy relacje z wystaw i sesji naukowych. Pierwsza z nich, napisana przez Sylwię Ośniecką, dotyczy ekspozycji prezentowanej w Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku, podejmującej problematykę chorób psychicznych w dawnych wiekach. Jarosław Pietrzak omówił konferencję poświęconą postaci Stanisława Herakliusza Lubomirskiego, zorganizowaną w warszawskich Łazienkach Królewskich. Natomiast Kacper Łażewski scharakteryzował wystawę dotyczącą mecenatu artystycznego rodu Paców, pokazywaną w Pałacu Władców Wielkiego Księstwa Litewskiego w Wilnie. Tom tradycyjnie wieńczy kronika wydarzeń na Uniwersytecie Warszawskim, przygotowana przez Radosława Rusnaka.

Bardzo dziękujemy Wszystkim Autorom za przygotowanie tekstów oraz za sprawną współpracę. Słowa szczególnej wdzięczności kierujemy do Fundacji Teresy Sahakian na czele z Panem Prezesem prof. dr. hab. Andrzejem Rottermundem, dzięki którym wydanie niniejszego woluminu stało się możliwe. Wszystkim Czytelnikom dziękujemy za sięgnięcie po naszą propozycję wydawniczą i życzymy miłej lektury!

Redaktorzy tomu
Tadeusz Bernatowicz
Alina Barczyk